

ᠳᠠᠮᠤ ᠢᠶᠤᠨ
达 茂 岩 画

《达茂文史资料》第三辑

政协达茂联合旗委员会文史资料编委员
达 茂 联 合 旗 文 物 管 理 所

编 委 会

主 任：姜 厚

副 主 任：斯仁道尔吉、徐忠文、刘 江、邓宏伟

编 委：孙志远、苏格尔、孙爱芳、巴格那、张继红

美术策划：刘 江

责任编辑：孙志远

封面设计：刘 江、刚 嘎

摄 像：何少华、秦文秀、巴格那、邓宏伟、孙志远

蒙语翻译：张继红、热 希

[illegible]

前 言

达尔罕茂明安联合旗是内蒙古北部的边境牧业旗之一。在风光秀丽的草原深处，至今保留着草原先民们以其古朴的艺术风格、独特的艺术形式创作的艺术珍品——草原岩画。

据史学家研究考证，达茂旗境内的草原岩画，最早的创作于一万年以前，距今最近的也有几百年的历史。草原岩画是草原先民们在漫长的历史发展过程中，生息繁衍、生产活动、思维信仰、图腾文字的真实写照，也是人类社会进步、自然环境变迁的历史佐证。

草原岩画，以其独特的艺术魅力和深厚的文化底蕴吸引了一批又一批国内外专家学者和游客前来考察、观光。今天，草原岩画已经成为具有重要价值的历史文化遗产和有待开发的旅游资源。

保护、挖掘历史文化遗产是我们每一个文史、文物工作者的责任和义务。针对达茂旗境内部分珍贵的草原岩画正在遭受人为破坏的现实，达茂旗政协文史资料委员会与达茂旗文物保护管理所共同对草原岩画进行了抢救性的征集与整理。目前共收集到有关草原岩画方面的彩照、黑白照、拓片、临摹一千余幅。我们从中筛选出具有代表性的五百幅，编辑出版了这部《达茂岩画》，目的在于借西部大开发和扩大对外开放的大好机遇，把草原岩画这枚草原历史文化瑰宝奉献给广大岩画爱好者、国内外专家和游客，为他们来达茂旗考察、研究、观光、旅游提供方便，为达茂旗对外开放和旅游事业的繁荣发展尽一点绵薄之力。同时也期望通过《达茂岩画》的出版唤起广大人民群众的文物保护意识，并

借此呼吁全社会都来关心、爱护草原岩画，使草原岩画这枝古老的艺术之花永放光彩！

编 者

二〇〇〇年十一月三十日

[illegible][illegible]

تەمىنەن . مەنئىس پەمىلىتىش و رەتەنلەپ زەمەن مەن رەتەنلەپ ئاتەن مەن مەنئىس ئاتەن و تەمىنەن
پەمىلىتىش ئاتە مەن رەتەنلەپ ئاتە مەنئىس . مەنئىس پەمىلىتىش و رەتەنلەپ زەمەن مەن رەتەنلەپ مەن
پەمىلىتىش ئاتە مەن رەتەنلەپ ئاتە مەنئىس . مەنئىس پەمىلىتىش و رەتەنلەپ زەمەن مەن رەتەنلەپ مەن
پەمىلىتىش ئاتە مەن رەتەنلەپ ئاتە مەنئىس . مەنئىس پەمىلىتىش و رەتەنلەپ زەمەن مەن رەتەنلەپ مەن

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible]

۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..

میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..
میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..
میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..

میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..
میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..
میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..

میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..
میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..
میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..

میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے یہاں تک کہ میں نے یہاں سے ..

达 茂 岩 画

一、达茂旗地理环境和古迹简介

内蒙古达尔罕茂明安联合旗（简称达茂旗）地处阴山北麓，位于北纬 $41^{\circ}20'$ — $42^{\circ}44'$ ，东经 $109^{\circ}16'$ — $111^{\circ}25'$ ，南北长约 160 公里，东西宽约 150 公里，面积 18177 平方公里，平均海拔高度 1376 米；东与四子王旗相接，南与武川县、固阳县毗邻，西与乌拉特中旗相连，北与蒙古国接壤，国境线长 88.6 公里，是内蒙古自治区十七个边境牧业旗之一。

广袤的达茂草原是一片古老而神奇的土地，大自然的神力在这里造就了山峦险峰、沟壑石林、河谷湖泊、盆地丘陵。辽阔的草原，茫茫的戈壁，在蓝天白云的映衬下，美丽壮观。每当夏季，暑气升腾，视野广阔之处，还经常出现海市蜃楼。

这里有无数文物古迹。出土的恐龙化石和各种动植物化石昭示着史前时期的繁茂，吉穆斯泰和大海林树沟里的苍松翠柏、千年古榆显示着草原自然气候环境的变迁，先人留下的草原岩画向我们诉说着人类文明的进程。

随着地球的变化，这里的自然气候和环境也经过多次的沧桑变迁。这里曾经气候温暖潮湿，水草肥美，野生动植物种类繁多，是理想的天然牧场，是古代狩猎部落和游牧民族生息繁衍的好地方，也是历代王朝屯垦戍边的战略要地。有文字记载的在这里狩猎的游牧民族就有獯鬻、鬼方、昆夷、猃狁、戌、狄、胡、匈奴等，后来融合发展为羌、鲜卑、柔然、突厥、回鹘、契丹、女真、党项、汪古、蒙古、满族、汉族等。

中国古代的赵长城、汉长城、北魏长城和金界壕都从这里经